

**Tento materiál byl vytvořen v rámci projektu Operačního programu
Vzdělávání pro konkurenceschopnost.**

Projekt MŠMT ČR	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu	CZ.1.07/1.4.00/21.2146
Název projektu školy	Inovace ve vzdělávání na naší škole ZŠ Studánka
Šablona III/2	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

SADA č. V

Identifikátor: VY_32_INOVACE_Sablona V _ ČJ 4

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk

Název: Základní a rozvíjející větné členy

Autor: Jitka Káráská

Stručná anotace: Pracovní list připomíná základní údaje o větných členech a na cvičeních opakuje připomenuté pojmy z rozboru věty jednoduché. Odučeno dne 30.9.2011 v 7.A

Metodické zhodnocení: PL byl připraven k zopakování učiva minulého školního roku, opakuje pojmy podmět, přísudek, přívlastek, předmět a 3 druhy příslovečného určení

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Připomeň si, co už umíš z rozboru věty jednoduché.

Vždy si přečti poučku a poté vypracuj cvičení

I. Známe dva základní větné členy, a to:

a) **Podmět** – ptáme se KDO? CO?

- ve větě může být - *vyjádřený* (jakým slovním druhem?)

- *nevyjádřený* (příp. všeobecný)

1.Cv. V následujících větách podtrhni podmět a urči, jakým sl.druhem je vyjádřen.

Nikdo nic neví. () Jirka přišel pozdě.() Moudřejší ustoupí. ()

Mým cílem je uspět u přijímacích zkoušek. () Tři ze třídy nesouhlasili. ()

Auto stojí před domem. (). Ozvalo se hlasité hurá. () Všichni se
musíme snažit. ()

Tvůj závěr : Podmět tedy může být vyjádřen

b) **Přísudek** – rozlišujeme – *slovesný – jednoduchý* x *složený*

- *jmenný se sponou* x *bez spony*

2.Cv.: Podtrhni v každé větě holý přísudek. Pomocí dvou barev rozliš slovesný a jmenný př.

Rádi bychom dnes zůstali doma. Petr je můj nejlepší přítel. Večer se budu připravovat na
zítřejší písemnou práci. Po náročných studiích se stal lékařem. Nákup mě dnes stál 300 Kč.

Kam zase jdeš? Tady stával dům mojí babičky. Pravidelným cvičením se stával silnějším.

Náš děda prý býval výborný fotbalista.

Na závěr si připomeň 4 sponová slovesa :

II. Z rozvíjejících větných členů zatím známe:

a) P ř e d m ě t - ptáme se na něj PÁDOVÝMI OTÁZKAMI (kromě 1. a 5.p.)

3.cv. Doplně do vět vhodné předměty a urči pád.

Jirka _____ (p.) poslal _____ ().

Učitel zapsal _____ () do žákovské knížky.

Vyprávěl _____ () o _____ ().

K narozeninám jsem dostala _____ ().

Nebav se při hodině _____ ().

Nevracej se bez _____ ().

b) P ř í v l a s t e k - rozvíjí podstatná jména ve větě

- Ptáme se otázkami JAKÝ? KTERÝ? ČÍ?

- Rozlišujeme přívlastek - *shodný* x *neshodný*

4.cv. Podtrhni ve větě všechny přívlastky a rozhodni, zda se jedná o shodný či neshodný pk.

Cesta voňavým lesem nám krásně ubíhala.

Naše babička peče nejlepší buchty s mákem v celém kraji.

Náves ve Lhotě se pyšní kamennou kapličkou.

Husté keře rybízu a angreštu lemovaly plot zahrádky.

5.cv. každé podstatné jméno rozvíj dvěma přívlastky podle vzoru:

př. oříšková čokoláda x čokoláda s oříšky

přání

klec

pokoj

řízek

c) Příslovečné určení

-určuje bližší okolnosti děje

- zatím známe 3 druhy příslovečných určení:

Místa - ptáme se KDE?, KAM?, KUDY?

Času - KDY?, ODKDY?, JAK DLOUHO?

Způsobu - JAK? JAKÝM ZPŮSOBEM?

6.cv. Ke každému slovesu doplň 3 vhodná příslovečná určení (všech druhů)

učil se -

čteme -

bude nakupovat -

Přišel -

7.cv. urči druh PU

mluvil nahlas

sedni si sem

začínáme ve 14 hodin

piš pozorně

bydlí na venkově

zůstal tam celé prázdniny

8. Utvoř věty , ve kterých bude slovo ŠKOLA (v libovolném tvaru) různým větným členem:

Podmětem:

Předmětem:

PU místa:

Přívlastkem nesh.:

Řešení:

1.cv.

Nikdo nic neví. (zájmeno) Jirka přišel pozdě.(podst.jm.) Moudřejší ustoupí.(příd.j.)

Mým cílem je uspět u přijímacích zkoušek. (sloveso) Tři ze třídy nesouhlasili. (číslovka)

Auto stojí před domem. (podst.jm.). Ozvalo se hlasité hurá. (citoslovce) Všichni se musíme snažit. (zájmeno)

Tvůj závěr : Podmět tedy může být vyjádřen **libovolným slovním druhem**.

2.cv.

Rádi bychom dnes zůstali doma. Petr **je** můj nejlepší **přítel**. Večer se budu připravovat na zítřejší písemnou práci. Po náročných studiích **se stal lékařem**. Nákup mě dnes stál 300 Kč.

Kam zase jdeš? Tady stával dům mojí babičky. Pravidelným cvičením **se stával silnějším**.

Náš děda prý **býval** výborný **fotbalista**.

Slovesný přísudek

jmenný přísudek

Na závěr si připomeň 4 sponová slovesa : *být, bývat, stát se, stávat se (něčím nebo nějakým)*

3.cv. (možné řešení)

Jirka **mi (3. p.)** poslal **dopis (4.)**.

Učitel zapsal **známky (4.p.)** do žákovské knížky.

Vyprávěl **nám (3.p.)** o své **dovolené (6.p)**.

K narozeninám jsem dostala **květiny (4.p)**.

Nebav se při hodině **s kamarádem (7.p.)**.

Nevracej se bez **peněz (2.p.)**.

4.cv.

Cesta **voňavým (Pks) lesem (Pkn)** nám krásně ubíhala.

Naše (Pks) babička peče **nejlepší (Pks)** buchty **s mákem (Pkn)** v **celém (Pks)** kraji.

Náves **ve Lhotě (Pkn)** se pyšní **kamennou (Pks)** kapličkou.

Husté (pks) keře **rybízu a angreštu (Pkn)** lemovaly plot **zahrádky (Pkn)**.

5.cv.

Dětská	přání	dětí
Ptačí	klec	pro ptáky
bratrův	pokoj	bratra
vepřový	řízek	z vepřového

6.cv.

učil se -	ve škole	celý týden	pilně
čteme -	v knihovně	odpoledne	pozorně
bude nakupovat -	v obchodním domě	v sobotu	levně
Přišel -	domů	večer	pěšky

7.cv.

mluvil nahlas - PU způsobu	sedni si sem - PU místa
začínáme ve 14 hodin – PU času	piš pozorně - PU způsobu
bydlí na venkově - PU místa	zůstal tam celé prázdniny - PU místa, času

8.cv. příklad řešení

Podmět	Naše škola se opravuje.
Předmět	Stále mluvila o škole.
PU místa	Spěchám do školy.
Pk neshodný	Budova školy stojí na kopci.

Použité zdroje:

Mgr. KRAUSOVÁ, Zdeňka. PaedDr. TERŠOVÁ, Renata. *Český jazyk 6 .Učebnice*. 1. Vydání.

Plzeň: Fraus , 2003. ISBN 807238-206-3. S. 64 - 72.

Mgr. KRAUSOVÁ, Zdeňka. PaedDr. TERŠOVÁ, Renata. *Český jazyk 6. Pracovní sešit*. 2. Vydání.

Plzeň: Fraus, 2004. ISBN 80-7238-347-7. S. 32 - 36.

Obr. [cit. 2011-09-12]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW: <http://www.pdclipart.org>